Dostępność wnioskowania o świadczenie wychowawcze drogą elektroniczną przez niepełnosprawnych rodziców lub opiekunów

dr *Katarzyna Roszewska*[1]
Jacek Zadrożny[2]

Na początku 2016 r. polski rząd spełnił jedną ze swoich obietnic wyborczych, a mianowicie uruchomił wypłacanie świadczenia wychowawczego na dzieci w wysokości 500 zł. Wymagało to wyjątkowej koordynacji działań, by prawidłowo obsłużyć miliony obywateli w stosunkowo krótkim czasie. Ministerstwo Cyfryzacji nawiązało współpracę z bankami świadczącymi usługi drogą elektroniczną, by za ich pośrednictwem można było składać wnioski o wypłacanie świadczenia. Rozwiązanie okazało się doskonałe, chociaż przy jego wdrażaniu pojawiają się pewne wątpliwości.
Zadaniem banków było przygotowanie elektronicznych formularzy do składania wniosków przez klientów, które były następnie przesyłane do rządowego systemu Emp@tia. Ustawą wprowadzono nietypową delegację ustawową dotyczącą wymagań dla systemów składania wniosków, w której pominięto wymaganie dostępności, czyli zgodności ze standardem WCAG 2.0. Skutkowało to brakiem dostępności formularzy oferowanych przez banki.
W niniejszym opracowaniu postawiono kilka pytań o zakres i formy współpracy rządu z bankami. Czy i jak rząd powinien narzucać obowiązki oraz jak je kontrolować? Zaproponowano także rozwiązanie problemu, przynajmniej w obszarze dostępności dla obywateli z niepełnosprawnościami.

Uwagi wstępne

Program 500+ jest jednym z największych wyzwań organizacyjnych, logistycznych i prawnych ostatnich lat. U jego podstaw leży wsparcie rodzin z dziećmi. Został on wprowadzony ustawą z 11.2.2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci[3] i przewiduje wypłacanie świadczenia wychowawczego mającego na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Skala przedsięwzięcia i planowane tempo jego uruchomienia zostały opisane w uzasadnieniu do projektu ustawy. Prawie 3 mln osób uprawnionych i tylko kilka tygodni na uruchomienie systemu informatycznego sprawiły, że pojawił się pomysł na wykorzystanie rozwiązań już istniejących, w tym komercyjnych. Bardzo mało osób korzysta z publicznych systemów typu e-goverment, co potwierdził raport NIK[4], natomiast miliony korzystają z bankowości elektronicznej – uznano zatem, że warto ten potencjał wykorzystać.

Wnioskowanie o świadczenie wychowawcze

Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują na wniosek rodzica bądź opiekuna prawnego albo faktycznego dziecka. Szczegółowy sposób i tryb postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze oraz wzór wniosku o przyznanie tego świadczenia, a także załączników do wniosku określone zostały w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 18.2.2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania o świadczenie wychowawcze[5]. Rozporządzenie to określa sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia oraz zawiera stosowne wzory (np. o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, oświadczeń o dochodach rodziny, o wielkości gospodarstwa rolnego). Nie przewiduje jednak wszystkich aspektów postępowania wnioskowego. Projektodawca zaplanował bowiem w ustawie możliwość składania wniosku wraz z załącznikami o przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego w postaci elektronicznej za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny lub systemu teleinformatycznego wskazanego w obwieszczeniu przez ministra właściwego do spraw rodziny i ministra właściwego do spraw informatyzacji. Wnioski mogą być składane drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego:

1) utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny;

[1] Autorka jest adiunktem w Katedrze Prawa Pracy, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

[2] Autor jest absolwentem Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, członkiem Komisji ekspertów ds. niepełnosprawności przy Rzeczniku Praw Obywatelskich, Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Cyfrowa oraz thinktanku ON-Inclusion 2014–2020. Zajmuje się przede wszystkim cyfrową dostępnością i włączeniem osób z niepełnosprawnością.

[3] Dz.U. poz. 195 ze zm.; dalej jako: PomWychDziecU.

[4] Informacja o wynikach kontroli: Świadczenie usług publicznych w formie elektronicznej na przykładzie wybranych jednostek samorządu terytorialnego, Najwyższa Izba Kontroli, kwiecień 2016 r. https://www.nik.gov.pl/plik/id,10420,vp,12749.pdf (dostęp z 20.10.2016 r.).

[5] Dz.U. poz. 214.

2) udostępnianego przez ZUS;
3) banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji;
4) wskazanego w informacji BIP.

Obecni wniosek można złożyć drogą elektroniczną za pomocą:
1) portalu Emp@tia, tj. systemu, który umożliwia m.in. składanie wniosków o świadczenia z pomocy społecznej i z systemu świadczeń rodzinnych;
2) PUE ZUS – dla osób, które posiadają profil na Platformie Usług Elektronicznych ZUS;
3) ePUAP – dla osób, które posiadają profil zaufany, oraz
4) przy użyciu bankowości elektronicznej[6].

Ramy prawne aplikowania o świadczenie drogą elektroniczną wynikają z ustawy. Przede wszystkim – zależnie od systemu teleinformatycznego, za pomocą którego składany jest wniosek – ustawa przewiduje różny sposób jego podpisywania czy uwierzytelniania. Wniosek i załączniki składane za pomocą systemu utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny albo udostępnianego przez ZUS, albo wskazanego w BIP podpisuje się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z 17.2.2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne[7]. Z kolei wniosek i załączniki składane za pomocą banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie podmiotowej BIP ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji uwierzytelnia się przy użyciu danych uwierzytelniających stosowanych przez bank krajowy do weryfikacji w drodze elektronicznej posiadacza rachunku bankowego. Tak podpisany wniosek wraz z załącznikami przy użyciu danych obejmujących imię, nazwisko oraz numer PESEL jest równoważny pod względem skutków prawnych z dokumentem opatrzonym podpisem własnoręcznym.

Standard dostępności dla systemów teleinformatycznych instytucji bankowych przy składaniu wniosków o świadczenie wychowawcze

Ustawa wprowadziła nietypową z punktu widzenia źródeł prawa delegację ustawową odnośnie do wymaganego standardu dostępności dla systemów teleinformatycznych instytucji bankowych. Artykuł 13 ust. 6 PomWychDziecU wskazuje, że minister właściwy do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji w BIP wskaże wymogi, które muszą spełniać systemy teleinformatyczne banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną. Poza tym może dodatkowo wskazać systemy teleinformatyczne, za pomocą których mogą być składane drogą elektroniczną wnioski wraz załącznikami. Wymogi te istotnie zostały wskazane na stronie BIP ministra właściwego do spraw rodziny. Nakładają na banki obowiązki w zakresie komunikowania się systemów bankowych z portalem Emp@tia, wykorzystanych formatów i protokołów sieciowych, struktury dokumentów XML itp. Wymogi nie odnoszą się natomiast do kwestii dostępności dla użytkowników z niepełnosprawnościami. Minister nie nałożył na nie obowiązków wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 12.4.2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych[8]. Trzeba też podkreślić, że systemy bankowe łączą się z systemami rządowymi, a zatem w pewnym stopniu się integrują. Co prawda ta komunikacja jest jednostronna (pominąwszy dostęp do słowników), ale jednak się pojawia. Zgodność techniczna staje się zatem bardzo ważna.

Dla ułatwienia wypełniania wniosków składanych w postaci elektronicznej część danych jest uzupełniana automatycznie poprzez ich pozyskiwanie z rejestru PESEL. Ponadto organy prowadzące postępowania w przedmiocie przyznania świadczenia wychowawczego dysponują prawem do weryfikowania, drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, danych z rejestrem PESEL. Nie ma również konieczności dołączania do wniosku wielu zaświadczeń (np. dotyczących dochodów), ponieważ organ właściwy może je pozyskiwać samodzielnie.

Co więcej – bank, dysponując pewnymi informacjami o wnioskodawcy, może je także wprowadzić do formularza, w celu ułatwienia i przyśpieszenia składania wniosków. Systemy bankowe mogą także korzystać z bazy słownikowej TERYT i urzędów skarbowych, co dodatkowo powinno uprościć wnioskodawcom przygotowanie wniosku. I tak to właściwie działa, ale nie w wypadku wnioskodawców z niepełnosprawnościami.

Za przykład może posłużyć formularz oferowany w panelu transakcyjnym jednego z banków świadczących usługi

[6] Lista banków, które zawarły porozumienie z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie realizacji wniosku „Rodzina 500 plus" on line przez bankowość elektroniczną, znajduje się na stronie http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/rodzina-500-plus/jak-zlozyc-wniosek-o-rodzina-500-plus-on-line/sprawdz-jak-zlozyc-wniosek-o-rodzina-500-plus-on-line-przez-nakowosc-elektroni/ (dostęp z 20.10.2016 r.).

[7] T.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 570; dalej jako: InfDzałPodPubU.

[8] T.j. Dz.U. z 2016 r. poz.113 ze zm.; dalej jako: rozporządzenie w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności.

drogą elektroniczną, który zawarł porozumienie w sprawie Programu 500+. Pod względem użyteczności i wygody był całkiem dobrze przemyślany i wspomagał użytkownika w przygotowaniu wniosku do złożenia. Na początek oferował wybór pomiędzy wnioskiem uproszczonym na drugie i kolejne dzieci oraz pełnym na pierwsze i kolejne dzieci. W zależności od wyboru oferował kreator zbierający dodatkowe informacje. Na podstawie numeru PESEL potrafił prawidłowo określić datę urodzenia i płeć dziecka, a lista wyboru adresata wniosku z wyszukiwarką pozwalała na szybkie odnalezienie podmiotu. Cała procedura kończyła się przesłaniem wniosku do portalu Emp@tia, co było potwierdzone wiadomością e-mail z załącznikiem w formacie PDF. Dla osoby korzystającej na co dzień z komputera, internetu i panelu transakcyjnego banku było to dosyć proste i wygodne.

Formularz nie był jednak zgodny z wymaganiami dostępności opisanymi w standardzie Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0, który jest obowiązkowy do stosowania przez podmioty realizujące zadania publiczne. Formularz składa się z wielu pól edycyjnych, które nie są zaopatrzone w powiązane etykiety, sporo elementów nie jest dostępnych z poziomu klawiatury, a kontrolki wyboru jednostki samorządowej i urzędu skarbowego pod względem konstrukcji są nie do przyjęcia. Podczas pracy z formularzem pojawiają się także problemy związane z obsługą klawiatury, np. nagle zmienia się rodzaj formularza z uproszczonego na pełny. System posiada również drobne błędy związane z semantyką informacji i dołączonymi dokumentami w formacie PDF. Ponadto zdecydowanie negatywne, a przy tym niezrozumiałe jest wprowadzenie limitu czasowego na wypełnienie formularza. Użytkownicy z niepełnosprawnościami pracują z formularzem dłużej – szczególnie że cechują go duże niedoskonałości – a zatem często spotykają się z koniecznością jego ponownego wypełniania. Trudno orzec, co stało za decyzją o wprowadzeniu ograniczenia czasowego, bo przecież nie względy bezpieczeństwa.

Realizacja zadań publicznych przez podmioty prywatne a ich dostępność

Techniczna strona wdrażania programu 500+ wymaga zatem postawienia kilku pytań. Po pierwsze – czy jest dobrym rozwiązaniem przekazywanie podmiotom komercyjnym zadań polegających tylko na wnioskowaniu o świadczenie? Po drugie – w jaki sposób rząd zabezpieczył interesy obywateli w obszarze ochrony danych osobowych? Po trzecie – skoro banki realizują zadanie publiczne, czy obowiązują je przepisy rozporządzenia w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności?

Odpowiedź na pierwsze pytanie jest trudna. Z jednej strony taka decyzja oznacza kapitulację państwa i ogłoszenie, że nie potrafi się informatyzować[9]. W sumie system do zbierania wniosków jest przecież bardzo prosty do wdrożenia. Jednak banki zrobiły to błyskawicznie, a czas był kluczowy w tym działaniu. Zrobiły to nie tylko szybciej, lecz także zapewne prościej i efektywniej, ponieważ są przygotowane do projektowania wygodnych interfejsów i posiadają systemy odporne na obciążenia. Mają też wypracowane z klientami systemy uwierzytelniania danych, podczas gdy serwisy publiczne wymagają uwierzytelniania za pomocą certyfikatu kwalifikowanego lub za pomocą profilu zaufanego ePUAP. Jeden i drugi ma swoje mankamenty[10]. Zarazem przy niskiej użyteczności serwisów publicznych niewielkie jest grono obywateli z nich korzystających.

Jeżeli jednak rząd postanawia zaangażować banki w realizację swoich celów, powinien to zrobić w sposób gwarantujący bezpieczeństwo danych obywateli[11] i pełną dostępność interfejsów. Zgodnie z oświadczeniami banki nie przechowują danych wpisanych w formularze, ale nie wiadomo, w jaki sposób zostanie to skontrolowane. Dane o dzieciach i wysokości dochodów klientów są bardzo cenne dla banków i może się rodzić pokusa, by z tych danych skorzystać w celu lepszego profilowania klientów.

Wymagania co do dostosowania warunków świadczenia usługi bankowej umożliwiającej złożenie wniosku o świadczenie wychowawcze drogą elektroniczną w obowiązującym stanie prawnym można rozważać w dwóch płaszczyznach: zasady równego traktowania i wykonywania zadań publicznych przez podmioty prywatne.

Aktem właściwym, który określa obszary i sposoby przeciwdziałania naruszeniom zasady równego traktowania m.in. ze względu na niepełnosprawność jest ustawa z 3.12.2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania[12]. Znajduje ona zastosowanie do usług (art. 4 ust. 4e RówTrakU), przez które rozumie się usługi, o jakich mowa w art. 57 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej[13]. Katalog tych usług precyzuje orzecznictwo TS.

[9] Istotnie, nasze rejestry publiczne rozwijają się w sposób nieskoordynowany, można im zarzucić brak interoperacyjności. Zob. *B. Szafrański*, Interoperacyjność rejestrów publicznych, [w:] *A. Gryszczyńska* (red.), Rejestry publiczne. Jawność i interoperacyjność, Warszawa 2016, s. 59.

[10] Pierwszy może być wykorzystywany bez ograniczeń, jednak wymaga odpłatnego odnawiania w punkcie certyfikacji należącym do podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne. Drugi, chociaż bezpłatny, może być z kolei stosowany w ograniczonym zakresie, bo jedynie w ramach ePUAP. Tak *G. Szpor*, *K. Wojsyk*, [w:] *C. Martysz*, *G. Szpor*, *K. Wojsyk*, Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Komentarz, Lex /el. 2015, komentarz do art. 20a.

[11] Ministerstwo Cyfryzacji przygotowało specjalną informację przestrzegającą przed cyberprzestępstwami w związku z korzystaniem z Programu 500+, http://m.mc.gov.pl/na-co-warto-zwrocic-szczegolna-uwage-by-przy-okazji-skladania-wnioskow-o-wyplate-swiadczenia-500 (dostęp: 20.10.2016).

[12] T.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1219; dalej jako: RówTrakU.

[13] Dz.Urz. UE C Nr 326, s. 47.

Mieszczą się w nim bez wątpienia usługi bankowe (sprawa *Fidium Finanz AG p-ko Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht*[14]). Jednak polska ustawa nie zawiera generalnego zakazu nierównego traktowania z uwagi na jakąkolwiek przesłankę dyskryminującą. Zakazując nierównego traktowania w zakresie dostępu i warunków korzystania z usług oferowanych publicznie, pomija ów zakaz względem osób niepełnosprawnych (por. art. 6 RówTrakU). Problem ten był zgłaszany na etapie projektu ustawy i nie został uwzględniony, gdyż – jak wskazał legislator w uzasadnieniu do projektu: „przesłanki zakazu dyskryminacji w konkretnym obszarze życia wynikają z dyrektyw"[15]. Z pomocą przychodzi Komitet Praw Osób Niepełnosprawnych[16]. W decyzji z 15–19.4.2013 r. wskazał, że państwo (w tym wypadku były to Węgry) nie wypełniło obowiązków nałożonych przez art. 9 ust. 2b Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych[17], zgodnie z którym państwa-strony podejmą odpowiednie środki w celu zapewnienia, że instytucje prywatne, oferujące urządzenia i usługi ogólnie dostępne lub powszechnie zapewniane, będą brały pod uwagę wszystkie aspekty ich dostępności dla osób niepełnosprawnych. Jego decyzje są kierowane jednak wobec państwa, nie zaś wobec podmiotów prywatnych. Niemniej na ich podstawie należy oczekiwać od państwa wdrożenia odpowiednich standardów świadczenia usług. Taka rekomendacja znalazła się m.in. w decyzji dotyczącej Węgier.

Odrębna płaszczyzna prawna dostępności informacji i interfejsów elektronicznych wiąże się ze stosowaniem przepisów rozporządzenia w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności. Jego delegację zawiera ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Ma ona zastosowanie do wymienionych w ustawie organów, instytucji i państwowych oraz samorządowych osób prawnych (z wyjątkami wskazanymi w art. 2 ust. 3 i 4 InfDzałPodPubU), łącznie zwanych podmiotami publicznymi. Co zaś się tyczy podmiotów, którym podmiot publiczny powierza lub zleca realizację zadania publicznego, jeżeli w związku z realizacją tego zadania istnieje obowiązek przekazywania informacji do lub od podmiotów niebędących organami administracji rządowej zastosowanie znajduje tylko art. 13 ust. 2 pkt 1 InfDzałPodPubU[18]. Dotyczy on relacji pomiędzy podmiotem publicznym a niepublicznym w zakresie osiągnięcia minimalnego stanu zgodności technicznej komponentów sprzętowych i programowych systemów teleinformatycznych, umożliwiającego współpracę systemów teleinformatycznych używanych przez różne podmioty do realizacji zadań publicznych[19]. Ustawa nie daje zatem podstawy do obligatoryjnego stosowania wymagań w zakresie m.in. WCAG 2.0 przez podmioty niepubliczne, nawet jeśli wykonują zadania publiczne w wyniku powierzenia lub zlecenia zadania publicznego. Dostępność jednak usług powinna zostać zagwarantowana porozumieniem, które zostało zawarte z bankami, z uwagi na wiążący państwo polskie art. 9 ust. 2b Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych. W sytuacji, gdy rząd powierza realizację pewnych zadań związanych z polityką społeczną bankom będącym podmiotami komercyjnymi, powinien zadbać o realizację tych zadań w sposób analogiczny do podmiotów publicznych. Inaczej może się to stać niebezpiecznym precedensem do unikania zobowiązań ustawowych poprzez przeniesienie zadań do podmiotów niepodlegających podwyższonym rygorom technicznym i prawnym zamiast wzmacniania i upowszechniania serwisów publicznych.

Podsumowanie

Wobec braku ustawowych wymagań obwarowanych sankcją w zakresie dostępności usług dla osób z niepełnosprawnościami w przypadku usług świadczonych drogą elektroniczną należy promować Standard WCAG 2.0 wskazywany przez rozporządzenie w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności[20]. Jest on też rekomendowany przez Związek Banków Polskich[21], chociaż na razie niezbyt skutecznie. WCAG 2.0 jest specyfikacją techniczną opublikowaną przez międzynarodową organizację standaryzacyjną World Wide Web Consortium[22], a przy tym najszerzej uznanym standardem dostępności informacji elektronicznej. Jest

[14] Wyrok TS z 3.10.2006 r., C-452/04, Prawo Bankowe 2006, Nr 12, s. 49.

[15] Uzasadnienie do projektu ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania, Nr druku 3386.

[16] Działa na podstawie Konwencji z 13.12.2013 r. o Prawach Osób Niepełnosprawnych Dz.U. z 2012 r. poz. 1169, oraz Protokołu Fakultatywnego do Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych z 13.12.2006 r., A/RES/61/106.

[17] Decyzja przyjęta na IX sesji 15–19.4.2013 r. ze skargi Nr 1/2010 przeciwko Węgrom, CRPD /C/9/D/1/2010 r.

[18] Zgodnie z art. 13 ust. 2 InfDzałPodPubU: „Podmiot publiczny realizujący zadania publiczne przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej do przekazywania danych pomiędzy tym podmiotem a podmiotem niebędącym organem administracji rządowej: 1) zapewnia, aby system teleinformatyczny służący do wymiany danych pomiędzy tym podmiotem a podmiotami niebędącymi organami administracji rządowej, poza minimalnymi wymaganiami, o których mowa w ust. 1, spełniał wymóg równego traktowania rozwiązań informatycznych".

[19] *G. Szpor*, *K. Wojsyk*, [w:] *C. Martysz*, *G. Szpor*, *K. Wojsyk*, Ustawa…, komentarz do art. 13.

[20] Mimo upływu terminu na ich wejście w życie również wiele podmiotów publicznych zobowiązanych do dostosowania systemów teleinformatycznych ciągle tego nie uczyniło. Na temat propozycji wprowadzenia sankcji z tego tytułu zob. *S. Kotecka*, Interoperacyjność systemów teleinformatycznych, w których prowadzone są rejestry sądowe, [w:] *A. Gryszczyńska* (red.), Rejestry publiczne. Jawność i interoperacyjność, Warszawa 2016, s. 435.

[21] Dobre praktyki obsługi osób z niepełnosprawnościami przez banki wydane przez Związek Banków Polskich rekomendują standard Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0 do stosowania na stronach internetowych banków i w panelach transakcyjnych. https://zbp.pl/public/repozytorium/dla_bankow/rady_i_komitety/komitet_ds_juf/Dobre_Praktyki_obsuga_osob_z_niepenosprawnociami.pdf (dostęp: 20.10.2016).

[22] Oficjalna wersja WCAG 2.0 znajduje się pod adresem http://www.w3.org/TR/WCAG20/. Nadal nieoficjalne tłumaczenie na język polski zostało opublikowane na stronie Forum Dostępnej Cyberprzestrzeni pod adresem http://fdc.org.pl/wcag2/.

również standardem ISO Nr 40500/2012 oraz jest wykorzystywany w projektach przepisów unijnych związanych z dostępnością. Uwzględnia w treści specyficzne potrzeby osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi (wzroku i słuchu), motorycznymi, poznawczymi oraz wykorzystywanie technologii wspomagających. Jego stosowanie gwarantuje możliwość korzystania z serwisów internetowych, aplikacji czy też publikacji przez bardzo szerokie grono osób z niepełnosprawnościami.

Optymalnym zaś rozwiązaniem byłoby wyraźne poddanie realizacji zadań publicznych przez podmioty niepubliczne przepisom rozporządzenia w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności. Wymagania te są dosyć rozbudowane, a dostępność interfejsu jest tylko jednym z wielu. Na pewno jednak rozszerzeniu na podmioty niepubliczne powinny ulec wymagania w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. W nieodległej przyszłości zagwarantowanie dostępności stron internetowych należących do podmiotów prywatnych świadczących obywatelom podstawowe usługi mogłaby natomiast przynieść dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności produktów i usług[23]. Zakłada ona wprowadzenie standardów zawartych w Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych. Dyrektywa mogłaby również przyczynić się do realizacji Europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności na lata 2010–2020[24], dla której dostępność jest jednym z ośmiu podstawowych obszarów działania.

[23] Projekt z 2.12.2015 r., COM (2015) 615 final.

[24] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z 15.11.2010 r. – Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności na lata 2010–2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier COM(2010) 636, wersja ostateczna. Dokument dostępny na stronie: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52010DC0636 (dostęp z 20.10.2016 r.).

Słowa kluczowe: e-goverment, osoby z niepełnosprawnościami, dostępność, WCAG 2.0, świadczenia rodzinne, program 500+, banki, profil zaufany.

Availability of conclusion of law regarding parental benefits via e-mail at the request of disabled parents and guardians

At the beginning of 2016 Polish government fulfilled one of its electoral promises. It launched the program of giving benefits for children in the amount of 500 PLN. This program required special coordination of actions in order to serve millions of citizens in a relatively short period of time. The Ministry of Digital Affairs started cooperation with the banks providing services online to make the application available for the benefits. The solution turned out to be perfect, although there have been some doubts during its launch. The banks' job was to prepare electronic application forms for the clients, which were later sent to governmental system Emp@tia. The act introduced unusual statutory delegation concerning requirements for application systems, in which they skipped availability requirement, i.e. the accordance with WCAG 2.0 standard. The result was the lack of accessibility of forms offered by the banks.

In the article there are several questions about the scope and forms of cooperation between the government and the banks. If and how the government should impose obligations and control them? The article offers the solution to the problem at least in the area of accessibility for citizens with disabilities.

Key words: *e-government, people with disabilities, accessibility, WCAG 2.0, family benefits, the 500+ program, banks, trusted profile.*